

Yona

Yona izooro la Merere kaljaana

1 ¹ Tomtom ta, zaana Yona. Ni Amitai lutuunu. Aigule ta na, Yooba kaljaana ila kini ma iso ta kembei: ² “Maŋga mi la ta kar biibi Ninibe,^a mi paŋarai kalŋoŋ pizin. Pa mbulu kizin sananjan boozomen ta tikamam na, nio ajre lup.”

³ Tamen Yona mburaana som, mi isombe iko pa Yooba ma ila lene pa kar molo Tarsis. Tana ipa ma isula kar Yopa, mi indeeje woongo ta isombe ila pa Tarsis. Ingiimi woongo, to ise bekena iko pa Yooba mataana ma ila ne.^b

⁴ Tikwai ma tila, mi Yooba ikam ma miiri biibi ipol. To ipei duubu ma tai isaana kat, mi woongo ikamam be imapaala. ⁵ Tabé zin uraata kan ki woongo timoto kan, mi zin tataŋga timanga mi titajroro merere kizin kizin be tiuulu zin. Tamen som. Tona tipiri mburu pakan isula pa tai bekena woongo ipotpot. Mi Yona na, isula woongo leleene mi ikeene ma izemke i kat.

⁶ Tomtom peeze kana ki woongo ipa ma ila na, indeeje Yona ikenne. To iso pini ta kembei: “Ai, kenne paso? Ingi be temetmeete ma tala lende i! Maŋga mi toombo tajroro Merere ku ten! Ko irao be imuŋai iti mi iuulu iti, som som?”

⁷ Tona zin uraata kan ki woongo timanga ma tiso: “Ou! Kozo turu patajana tajŋi ka uunu. Ko asij ikam ma patajana ti ise kiti?” Beso tikam na, tinddeeje uunu imbot la ki Yona. ⁸ To tiso pini ta kembei: “Lak, so kat piam. Uunu parei ta patajana tajŋi ise kiti i? Mi nu pa so so uraata i? Nu mbot swoi ta mar i? Mi nu mar pa so toono i?”

⁹⁻¹⁰ Tana Yona ipekel kalŋan ma iso: “Nio tomtom ki Iburu. Ajzunzunŋ pa Yooba. Ni Anutu ki kar saamba ta iur tai mi toono. Tamen aŋko pini ta ajmar i.” Tileŋ sua tana to, motorjana biibi ikam zin. Mi tiso pini: “Waii, nu kam ŋoobo kat!” ¹¹ To tiwi Yona ta kembei: “Ma ingi ko amkam parei pu bekena tai imeete mi taun isu?” Pa tai keteene isaana ma isaana kat.

^a **1:2** Ninibe na kar biibi kizin Asiria. Mi imbot molo kat pa Israel. Zin Israel timototo zin Asiria kan mi lelen pizin ri sa som. Pa tire zin kembei wal sananjan kat. ^b **1:3** Mbo 139:7

¹² Yona iso pizin ta kembei: “Kakam yo mi kupundu yo sula tai. Tonabe taun isu piom. Nio ajute: Ina uunu tio ta ikam ma tai isaana kat mi tendeeje patajana taiŋgi.” ¹³Tamen zin wal uraata kan ki woonjo lelen be tikam ta kembei som. Tana titoombo be tingoro woongo ma mburan papiriizi be sor lela peende uunu. Tamen miiri ikelkel mete, mi ipimilmili zin ma timilmili mini. ¹⁴Tona titajroro Yooba ma tiso: “O Yooba, niam sombe ampundu tomtom taiŋgi isula tai, na pasaana yam ma ametmeete pepe. Ḧonoono, ni ikam yoobo mbulu sa piām som. Mi mbulu tabe amkam pini i, na pokot pepe. Pa nu itum ta ur kadoono pini. Ina ni sosor kini men. Sosor tiam som.”

¹⁵Tana tikam Yona mi tipundu i sula tai, to loja men mi tai imeete ma taun isu. ¹⁶Tiŋgi tabe ikam ma zin uraata kan ki woonjo timoto kat Yooba. Mi tikam patoronjana pa Yooba, mi timbuk sua mboljana pini.

¹⁷Mi Yooba iŋgo ye biibi ma ila mi iwon Yona. Mi Yona imbotmbot lela ye kopoono leleene ma irao aigule tel mi mberj tel.^c

Suŋjana ki Yona

2 ¹Yona imbotmbot lela ye biibi kopoono leleene, mi isuŋ pa Yooba Anutu kini. ²Iso ta kembei:

“Indeeje ta nio aŋbotmbot la patajana biibi leleene na, aŋtajroro Yooba.

Mi ni ileŋ kalŋoŋ mi iuulu yo.

Yooba, nio aŋbotmbot sula Andewa mi aŋtajroro u be uulu yo.

Mi nu leŋ tiniizi tio.

³ Nu pundu yo ma aŋsula kat ta tai leleene a,
mi tai ilol yo ma sik.

Mi nu kam duubu biiibi ma ipol ma isalakaala yo.

⁴ Nio aŋso ta kembei: Nu ziiri yo pa motom kek.

Tamen nio ko aŋre urum ku potomjana mini.

⁵ Duubu ipol salakaala yo ma ikoto yo,
mi tai ilol yo kek.

Mi uteŋ na, mbutmbuutu tai kana ikaukau ma imap.

⁶ Nio aŋsula kat abal uunu ta imbot sula tai leleene a.

Lele sananjana tana, ta ikis yo ma aŋso ko irao aŋse mini na som.

Tamen Yooba Anutu tio, nu maata yo ma aŋse pa naala,
mi iŋgi aŋbot motoŋ yaryaara.

⁷ “Yooba, indeeje ta mburoŋ ikamam be imap na, motoŋ iŋgalu mi aŋkam suŋjana tio ima ku.

Mi nu mbotmbot lela urum ku potomjana mi leŋ yo.

^c 1:17 Mt 12:40, 16:4

8 "Wal tau tikiskis merere kizin pakaamjan ta ηonon somjan i, na tipizil ndemen pa Merere. Tana ni ko irao imuŋai zin na som.

9 "Mi nio, nako leleŋ ambai pa kampeŋana ku mi aŋbo mboe mi aŋkam patoronjana pu.

Mi koroj boozomen ta aŋbuk sua pu be aŋkam na, nio ko aŋkam. Yooba, nu itum tamen ta ulaaŋa tiam."

10 To Yooba iso pa ye biibi tana ma ila mi iluai Yona isu peende.

Yona ito Merere kalŋaana mi ila pa kar biibi Ninibe

3 ¹⁻²To Yooba kalŋaana ila ki Yona mini ma iwe ru pa. Iso ta kembei: "Manja mi la ta kar biibi Ninibe a, mi paŋarai kalŋoŋ pizin. Nio ituŋ ko arso u pa sua tabe kam pizin i." ³Tana Yona ito sua ki Yooba mi imaŋga ma ila pa Ninibe. Ninibe tina, ina kar biibi kat. Tomtom sa isombe ipa ma ire le kar, nako ipa irao kembei aigule tel ma ingi.

⁴Yona imaŋga mi ilela kar biibi leleene. Iwwa pa aigule ta, mi ipaŋarai Yooba kalŋaana pizin. Iso ta kembei: "Aigule tomtooru isombe imap, tonia Yooba irecte kar biibi Ninibe ma isu lene."

⁵Zin Ninibe kan tileŋ sua tana na, tiurla ki Anutu pataaŋa, mi lelen ipata pa sanaana kizin. Tana zin ta boozomen timbuk sua raraate be tingalsek zitun pa kini kanŋana. Mi timap ma tingun muuŋgu ma timbotmbot. Zin bibip mi zin sorrokŋan tomini.^d

⁶King ki Ninibe ileŋ sua tana na, ni tomini izem muriini peeze kana, mi ikinke mburu kini ndabokbokŋan su lene, mi ingun muuŋgu, mi mbuleene isu koukou uunu ma imbotmbot.

⁷Mi iur sua mbolŋana ila pizin tomooto mi moori ta boozomen ki Ninibe ma iso ta kembei: "Nio niamŋjan zin bibip pakan, amur sua mbolŋana ta kembei: "Kozo iti ta boozomen, ramaki mbili kiti, takan mi tiwin pepe. Tombot sorok men. ⁸Mi tamap ma tuŋgun muuŋgu, mi iti tataŋa tatajrororo Anutu. Mi iti tataŋa tipizil ndemende pa mbulu kiti sananŋana mi takam zaaba pizin tomtom mini pepe. ⁹Totoombo mi tere ten. Ko Anutu irao itoro ηgar kini, mi leleene isaana pitia ma ikoto kete malmalŋana kini. Naso irao temetmeete ma tala lende som."

¹⁰Anutu ire zin tizem mbulu kizin sanaanaŋana mi titoro lelen, to leleene isaana pizin. Tana ipambiriizi zin som. Kadoono ta muuŋgu ni isombe iur se kizin na, ikam som.

Yona keteene malmal pa muŋaiŋana ki Anutu

4 ¹Yona ire mbulu ki Anutu na, irao leleene ri sa som. Paso, Anutu ipasaana zin Ninibe kan som. Tabe ikam ma Yona keteene malmal

^d 3:5 Mt 12:41; Lu 11:32

kat. ²Tana iso pa Yooba ma iso: “O Yooba, indeeje ta aŋbotmbot kario na, ajute kek. Nu ko kam ta kembei. Pa nu muŋajai zin tomtom mi lelem izanzaana pizin. Mi kototo ketem malmaljana ku mi urur kat lelem pizin tomtom. Sombe lelem iur kek be pasaana zin tomtom, mi so titooro lelen, nako tooro ŋgar ku karau men, mi ur kadoono pizin som. Nio ajute mbulu ku tana kek. Tabe aŋso loja men mi aŋko ma aŋla lej pa kar Tarsis.^e ³Tana Yooba, koozi lelej aŋsombe pun yo ma ajmeete. Pa nio mburoŋ be aŋbot mini som. Tana sombe ajmeete, ina ambai.”

⁴Yooba ipeknel sua kini ta kembei: “Yona, ŋonji ku tana, re na indeeje?” ⁵Mi Yona izem kar biibi, mi ipa ma isula pa lele pakaana ki zoj ise, mi ipo lene beeze be keteene isu mi imbotmbot lela. Mi izza be ire so mbulu i tabe ipet pa kar biibi Ninibe.

⁶Tona Yooba Anutu ikam ke wooro ta ma indom ma ise be iur nerekou pa Yona: Kokena zoj ikani, to imbot ambai som. Mi Yona, ni menmeeni biibi pa ke wooro tana. ⁷Tamen aigule toro, zoj ise na, Anutu ŋgo motmoota ta ma imar mi ikan lae pa ke wooro tana ma imeete mi gorokgorok. ⁸Beso zoj ise ma mataana kat na, Anutu ikam miiri bayourjana kat ma imar pa re uunu. Mi zoj ikan Yona uteene ma ibayou kat. Tabe mataana mburri ma mburaana imap. Tana Yona ikam ŋgar ta kembei: “Tonjo, nio aŋmeete lak. Pa nio mburoŋ be aŋbot mini som. Tana sombe aŋmeete, ina ambai.”

⁹Yooba iso pa Yona ta kembei: “Ke wooro tina imeete kek, mi nu ketem malmal pa, na? Ŋonji ku tana, re na indeeje?” Mi Yona ipeknel kwoono ma iso: “E! ina indeeje. Tanata keteŋ malmal mi aŋso aŋmeete ma aŋla lej.”

¹⁰To Yooba iso pini ta kembei: “Ke wooro tana, indom ma ise mi iwe biibi pa mbeŋ tamen. Mi mbeŋ toro na, imeete. Nu kam uraata sa pa som. Itunu ta ise ma iwe biibi. Tamen nu kam ŋgar biibi pa koroj soroknjana tana. Parei ta nu so mbulu ta nio aŋkam pizin Ninibe kan, ina indeeje som? Ŋgar ku tana ambai som. ¹¹Ninibe na kar biibi, mi ka tomtom bizin boozo kat (120,000) ta matan munjan mi tikilaala mbulu kizin som. Mi mbili kizin tomini, boozomen. Parei, irao be aŋkam ŋgar pizin mi aŋmuŋai zin som?”

^e 4:2 Kam 34:6